

EVANJELIUM
PODĽA LUKÁŠA

2

ŠTÚDIUM
BIBLIE
2015

OBSAH

Úvod	3
1. Ježišov príchod	5
2. Krst a pokúšanie	12
3. Kto je Ježiš Kristus?	19
4. Povolanie k učeníctvu	26
5. Kristus ako Pán soboty	33
6. Ženy v Lukášovom evanjeliu.....	40
7. Ježiš, Svätý Duch a modlitba.....	47
8. Ježišovo poslanie	54
9. Ježiš – najlepší učiteľ.....	61
10. Každodenné nasledovanie Ježiša.....	68
11. Božie kráľovstvo.....	75
12. Ježiš v Jeruzaleme.....	82
13. Ukrižovaný a vzkriesený	89

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

Biblické úlohy – 2. štvrtrok 2015

Evanjelium podľa Lukáša

Autor: John M. Fowler

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

Úvod

EVANJELIUM PODĽA LUKÁŠA

„Vstal teda a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol ďaleko, keď ho otec zbadal. Zľutoval sa nad ním, pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho.“ (Luk 15,20)

Je to známy text. Pochádza z jedného z najobľúbenejších príbehov literatúry – svetovej aj náboženskej. Tento skvost máme v Písme vďaka doktorovi a misionárovi, ktorý ho zahrnul do spisu adresovaného svojmu vzdelanému priateľovi Teofilovi.

Tento doktor sa volal Lukáš, pôvodom bol veľmi pravdepodobne pohan a spis sa nazýva Evanjelium podľa Lukáša. Okrem evanjelia je Lukáš aj autorom ďalšej biblickej knihy – Skutky apoštolov. Ako Pavlov spoločník na misijných cestách bol Lukáš horlivým pozorovateľom a účastníkom toho, ako obrovské hnutie Ježišových nasledovníkov zasiahlo Rímsku ríšu. Úzke spoločenstvo s Pavlom umožnilo Lukášovi pochopiť pravú podstatu kresťanskej cirkvi, ktorá obstála a rozvíjala sa aj v takých ťažkých podmienkach, ako bolo prenasledovanie a nároky rímskych cisárov byť uctievaní ako bohovia. Lukáš mal okrem toho možnosť stretnúť dôveryhodných očitých svedkov a podrobne sa dozvedieť všetko o tom, ktorého uctievali – o Ježišovi Kristovi. Vedený Svätým Duchom napísal dvojzväzkový spis, ktorému by sme mohli dať názov „Pôvod a dejiny kresťanskej cirkvi“.

Prvú časť tvorí evanjelium, ktoré bolo napísané a doručené Teofilovi pred vznikom druhej časti – Skutkov apoštolov (pozri Sk 1,1). Väčšina konzervatívnych teológov datuje vznik Evanjelia podľa Lukáša do rokov 61 až 63 po Kristovi.

Adresát Lukášovho spisu Teofilus bol pravdepodobne bývalý pohan. Každý zo štyroch autorov evanjelií písal špecifickému okruhu čitateľov. Matúš písal evanjelium predovšetkým pre židovských čitateľov a zdôraznil v ňom Ježiša ako Mesiáša. Marek mal na mysli Rimanov a v jeho evanjeliu vidíme Ježiša, ako prechádza krajinou s posolstvom o kráľovstve. Ján sa hlboko zamýšľal nad mnohými súvislosťami a predstavuje Ježiša ako Slovo, Stvoriteľa, Božieho Syna. Lukáš mal pri písaní svojej verzie evanjelia na mysli nielen Teofila, ale aj všetkých členov spoločenstva veriacich, ktorí boli predtým pohanmi. Ježiša im predstavuje ako Syna človeka, Spasiteľa sveta a Priateľa ľudstva. Zároveň nezabúda zdôrazniť Ježišov židovský pôvod. Dôležitou témou Lukášovho evanjelia je dôraz na to, že spasenie je ponúknuté všetkým – mužom a ženám, Židom aj pohanom, bohatým aj chudobným. Lukáš sleduje Ježišov rodokmeň až po Adama, ktorého pôvod je v Bohu (Luk 3,23–38), kým Matúš zdôrazňuje v rodokmeni Abraháma a Dávida, aby ukázal, že Ježiš je židovský Mesiáš (Mat 1,1–17).

Evanjelium podľa Lukáša je svojím rozsahom najdlhšou knihou Novej zmluvy. To však nie je všetko. Lukáš zaznamenáva najviac príbehov, ktoré sa nenachádzajú v žiadnom

inom evanjeliu. Spomeňme zázraky ako vzkriesenie syna naimskej vdovy (Luk 7,11–18) a uzdravenie Malchusa (Luk 22,50.51; pozri aj ďalšie zázraky: Luk 5,4–11; 13,11–17; 14,1–6; 17,11–19). Aj mnohé podobenstvá sú špecifické práve pre Lukášovo evanjelium – predovšetkým podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi (Luk 10,30–37), podobenstvo o bláznivom boháčovi (Luk 12,16–21), podobenstvo o mánotratnom synovi (Luk 15,11–32), podobenstvo o boháčovi a Lazárovi (Luk 16,19–31) a podobenstvo o farizejovi a publikánovi (Luk 18,10–14). Príbeh o Zachejovi tiež zaznamenáva iba Lukáš (Luk 19,1–10).

Lukáš sa ako autor odvoláva na to, že sa zoznámil s tvrdením očitých svedkov, podrobne preskúmal všetok dostupný materiál a historické udalosti (Luk 1,3), aby mohol mať Teofil istotu o pravdivosti a spoľahlivosti toho, čomu bol vyučený (Luk 1,4).

Keď sa teológ Jamesa Denneya opýtali, akú knihu by odporučil ako dobrý Ježišov životopis, odpovedal: „Skúsili ste sa pozrieť na tú, ktorú napísal Lukáš?“

Dobrý nápad. Skúsme sa na túto knihu pozrieť tento štvrtrok spoločne.

Autor John M. Fowler slúžil v cirkvi 53 rokov ako kazateľ, učiteľ teológie a filozofie, redaktor a administrátor vo vzdelávacích inštitúciách. Je autorom mnohých kníh a článkov. Okrem iného napísal dva materiály pre štúdium sobotnej školy: Kozmický konflikt medzi Kristom a satanom (2002) a Efezanom: Evanjelium vzťahov (2005)